

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2021. gada 2. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Profesionālo kvalifikāciju atzīšana – Direktīva 2005/36/EK – 5. panta 2. punkts – Dalībvalstī reģistrēts automobiļu eksperts, kas pārvietojas uz uzņemošās dalībvalsts teritoriju, lai veiktu īslaicīgu vai gadījuma rakstura darbību savā profesijā – Uzņēmējas dalībvalsts, kurā viņš iepriekš veica uzņēmējdarbību, profesionālās organizācijas atteikums reģistrēt viņu īslaicīgu un gadījuma rakstura pakalpojumu reģistrā – Jēdziens “īslaicīgi un gadījuma rakstura pakalpojumi”

Lietā C-502/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa, Beļģija) iesniedza ar 2020. gada 22. septembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 5. oktobrī, tiesvedībā

TP

pret

Institut des Experts en Automobiles,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs N. Pisarra [*N. Piçarra*], ceturtās palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), kas pilda devītās palātas tiesneša pienākumus, un tiesnese K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– TP vārdā – *V. Grévy, avocat,*

– *Institut des Experts en Automobiles* vārdā – *P. Botteman* un *R. Molders-Pierre, avocats,*

* Tiesvedības valoda – franču.

- Beļģijas valdības vārdā – *L. Van den Broeck, M. Jacobs* un *C. Pochet*, pārstāves,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, kā arī *T. Machovičová*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *K. Bulterman* un *H. S. Gijzen*, pārstāves,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *É. Gippini Fournier* un *L. Armati*, pārstāvji,

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 49. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV 2005, L 255, 22. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/55/ES (2013. gada 20. novembris) (OV 2013, L 354, 132. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2005/36”).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp TP un *Institut des Experts en Automobiles* (turpmāk tekstā – “IEA”) par to, ka TP Beļģijā ir veicis darbību automobiļu eksperta profesijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2005/36 11. apsvērumā it īpaši ir noteikts, ka šīs direktīvas mērķis nav iejaukties dalībvalstu likumīgajās interesēs novērst to, ka to pilsoņi izvairās no attiecīgās valsts tiesību aktu piemērošanas profesionālās darbības jomā.
- 4 Šīs direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā lieto šādas definīcijas:

- a) “reglamentēta profesija”: profesionāla darbība vai profesionālu darbību kopums, uz kuras sākšanu, veikšanu vai veikšanu kādā noteiktā veidā tieši vai netieši attiecas normatīvos vai administratīvos aktos paredzēta prasība par īpašas profesionālās kvalifikācijas esamību; jo īpaši par veikšanas veidu uzskata tāda profesionālā nosaukuma lietošanu, kuru normatīvie vai administratīvie akti atļauj lietot vienīgi personām ar noteiktu profesionālo kvalifikāciju. Gadījumos, uz kuriem neattiecas definīcijas pirmais teikums, šā panta 2. punktā minētās profesijas uzskata par reglamentētām profesijām;

b) “profesionālās kvalifikācijas”: kvalifikācijas, ko apstiprina kvalifikāciju apliecinošs dokuments, 11. panta a) punkta i) apakšpunktā minētais kompetences apliecinājums un/vai profesionālā pieredze;

[..].”

5 Šīs direktīvas II sadaļā “Brīva pakalpojumu sniegšana” ietilpst tās 5.–9. pants. Šīs regulas 5. pantā “Brīvas pakalpojumu sniegšanas princips” ir noteikts:

“1. Neskarot īpašus [Savienības] tiesību aktu noteikumus, kā arī šīs direktīvas 6. un 7. pantu, dalībvalstis jebkāda iemesla dēļ attiecībā uz profesionālo kvalifikāciju neierobežo pakalpojumu brīvu sniegšanu citā dalībvalstī:

a) ja pakalpojumu sniedzējam kādā dalībvalstī ir likumīgs statuss nolūkā veikt darbību tajā pašā profesijā attiecīgajā dalībvalstī (turpmāk “statusa dalībvalsts”); un

b) ja pakalpojumu sniedzējs pārceļas un ja viņš pēdējo desmit gadu laikā pirms pakalpojumu sniegšanas, kad šī profesija nebija reglamentēta dalībvalstī, kurā tas veic uzņēmējdarbību, vismaz vienu gadu ir darbojies šajā profesijā vienā vai vairākās dalībvalstīs. Nosacījumu par vienu gadu ilgu darbošanos profesijā nepiemēro, ja profesija vai izglītība un apmācība, pēc kuras iegūst šo profesiju, ir reglamentēta.

2. Šīs sadaļas noteikumus piemēro vienīgi tajos gadījumos, kad pakalpojumu sniedzējs pārceļas uz uzņēmējas dalībvalsts teritoriju, lai veiktu īslaicīgu vai gadījuma rakstura darbību šā panta 1. punktā minētajā profesijā.

Pakalpojumu sniegšanas īslaicīgo vai gadījuma raksturu novērtē katrā gadījumā atsevišķi, jo īpaši attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas ilgumu, biežumu, regularitāti un nepārtrauktību.

3. Ja pakalpojumu sniedzējs pārceļas, uz viņu attiecas profesionāli, ar likumu noteikti vai administratīvi profesionālie noteikumi, kuriem ir tieša saistība ar profesionālo kvalifikāciju, piemēram, noteikumi par profesijas definīciju, par profesionālā nosaukuma lietošanu un par nopietniem profesionāliem pārkāpumiem, kas tieši un specifiski saistīti ar patērētāju aizsardzību un drošību, kā arī disciplinārie noteikumi, kuri uzņēmējā dalībvalstī attiecas uz profesionāļiem, kas šajā dalībvalstī veic darbību tajā pašā profesijā.”

6 Šīs pašas direktīvas 6. panta “Izņēmumi” pirmās daļas a) punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar 5. panta 1. punktu uzņēmēja dalībvalsts atbrīvo pakalpojumu sniedzējus, kuriem ir statuss citā dalībvalstī, no prasībām, ko tā profesionāļiem, kam ir statuss tās teritorijā, izvirza attiecībā uz:

a) profesionālas organizācijas vai struktūras atļauju, reģistrāciju vai dalību tajā. Lai veicinātu to teritorijā spēkā esošo disciplināro noteikumu piemērošanu saskaņā ar 5. panta 3. punktu, dalībvalstis var paredzēt vai nu automatisku pagaidu reģistrāciju vai *pro forma* dalību šādā profesionālā organizācijā vai struktūrā, ja šāda reģistrācija vai dalība nekādā veidā nekavē vai nesarežģī pakalpojumu sniegšanu un nerada papildu izmaksām pakalpojumu sniedzējam. [..]”

- 7 Saskaņā ar Direktīvas 2005/36 7. panta 1. punktu dalībvalstis var pieprasīt, lai gadījumos, kad pakalpojumu sniedzējs pirmo reizi pārceļas no vienas dalībvalsts uz otru, lai sniegtu pakalpojumus, tas par to iepriekš informē uzņēmējas dalībvalsts kompetento iestādi. Šādu deklarāciju atjauno reizi gadā, ja pakalpojumu sniedzējs paredz attiecīgajā gadā sniegt īslaicīgus vai gadījuma rakstura pakalpojumus šajā dalībvalstī.

Beļģijas tiesības

2007. gada 15. maija likums

- 8 Beļģijā automobiļu ekspertu statuss un tiesības un pienākumi ir reglamentēti *Loi du 15 mai 2007 relative à la reconnaissance et à la protection de la profession d'expert en automobiles et créant un Institut des experts en automobiles* (2007. gada 15. maija Likums par eksperta profesijas automobiļu nozarē atzīšanu un aizsardzību un ar kuru nodibina Automobiļu nozares ekspertu institūtu) (2007. gada 2. jūnija *Moniteur belge*, 28087. lpp.), kas ir grozīts ar 2011. gada 6. oktobra likumu (2011. gada 10. novembra *Moniteur belge*, 67853. lpp.) (turpmāk tekstā – “2007. gada 15. maija likums”).
- 9 Saskaņā ar 2007. gada 15. maija likuma 5. panta 1. punkta 2. apakšpunkta b) punktu *IEA* pilntiesīga biedra statuss tiek piešķirts ikvienai fiziskai personai, kas vēlas veikt uzņēmējdarbību Beļģijā kā automobiļu nozares eksperts un kura to lūdz, ja tā iesniedz Eiropas Savienības dalībvalsts izsniegtu kompetences apliecinājumu vai kvalifikāciju apliecināšu dokumentu. Šī likuma 5. panta 1. punkta 6. apakšpunktā ir piebilsts, ka attiecīgā persona ir jāiekļauj *IEA* pilntiesīgo biedru sarakstā.
- 10 Minētā likuma 6. pantā ir noteikts:
- “Gadījumā, ja saistībā ar pakalpojumu sniegšanas brīvību Eiropas Savienības dalībvalstu [..] pilsoņi pirmo reizi pārceļas uz Beļģijas teritoriju, lai veiktu īslaicīgu vai gadījuma rakstura automobiļu nozares ekspertu profesionālo darbību, viņi iepriekš rakstiskā paziņojumā atbilstīgi 2008. gada 12. februāra Likuma, ar kuru nosaka [..] [ES] profesionālo kvalifikāciju vispārējās atzīšanas sistēmu, 9. panta 1. punktam informē kompetento [*IEA*] padomes nodaļu. [..]”

2008. gada 12. februāra likums

- 11 Direktīva 2005/36 Beļģijas tiesībās tika transponēta ar *Loi du 12 février 2008 instaurant un cadre général pour la reconnaissance des qualifications professionnelles UE* (2008. gada 12. februāra likums, ar ko izveido vispārēju sistēmu ES profesionālo kvalifikāciju atzīšanai) (2008. gada 2. aprīļa *Moniteur belge*, 17886. lpp.; turpmāk tekstā – “2008. gada 12. februāra likums”).
- 12 Šī likuma II sadaļā “Brīva pakalpojumu sniegšana” ir ietverts 6.–11. pants. Minētā likuma 6. pantā ir noteikts:
- “Šīs sadaļas noteikumus piemēro vienīgi tajos gadījumos, kad pakalpojumu sniedzējs pārceļas uz Beļģijas teritoriju, lai veiktu īslaicīgu vai gadījuma rakstura darbību 7. panta [1. punktā] minētajā profesijā.

Pakalpojumu sniegšanas īslaicīgo vai gadījuma raksturu novērtē katrā gadījumā atsevišķi, jo īpaši attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas ilgumu, biežumu, regularitāti un nepārtrauktību.”

- 13 Šī paša likuma 9. pantā ir reglamentēta iepriekšējas paziņošanas sistēma saskaņā ar Direktīvas 2005/36 7. pantu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 TP daudzus gadus veica automobiļu nozares eksperta profesionālo darbību Beļģijā. Kopš 2014. gada 28. janvāra viņš dzīvo Luksemburgas Lielhercogistē un tur strādā tajā pašā profesijā.
- 15 Iesniedzējtiesa norāda, ka no TP iesniegtajiem pierādījumiem izriet, ka, lai gan kopš šī datuma viņš ir veicis dažus uzdevumus Beļģijā, lielāko daļu savas profesionālās darbības viņš šobrīd veic ārpus Beļģijas teritorijas un līdz ar to viņa Beļģijā veiktā profesionālā darbība var tikt kvalificēta kā “papildinoša”.
- 16 2015. gada septembrī *IEA* aicināja TP reģistrēties *IEA* pilntiesīgo biedru sarakstā, lai sakārtotu viņa situāciju Beļģijā.
- 17 TP atteicās iesniegt šādu lūgumu un, ciktāl saskaņā ar viņa sniegtajām norādēm viņš veic dažas ekspertīzes Beļģijā, viņš lūdza to iekļaut 2008. gada 12. februāra likuma 9. pantā paredzētajā īslaicīgus un gadījuma rakstura [pakalpojumus sniedzšo] automobiļu ekspertu sarakstā.
- 18 *IEA* uzskata – tā kā TP darbojas automobiļu eksperta profesijā Beļģijā, bet nav *IEA* biedrs, viņš veic nelikumīgu un negodīgu darbību. Tādējādi *IEA* cēla prasību pret TP *tribunal de commerce du Hainaut* [Eno Komerctiesa] (Beļģija), lai viņam tiktu aizliegts izmantot automobiļu nozares eksperta nosaukumu, kā arī strādāt šajā profesijā Beļģijā.
- 19 Savukārt TP lūdza to pašu tiesu, pamatojoties uz 2007. gada 15. maija likuma 6. pantu, izdot rīkojumu iekļaut viņu automobiļu ekspertu īslaicīgus un gadījuma rakstura [pakalpojumus sniedzšo] automobiļu ekspertu sarakstā.
- 20 Ar 2017. gada 29. novembra spriedumu *tribunal de commerce du Hainaut* apmierināja *IEA* prasību un noraidīja TP pretprasību. 2018. gada 15. februārī TP pārsūdzēja šo spriedumu iesniedzējtiesā.
- 21 Ar 2019. gada 3. decembra spriedumu iesniedzējtiesa atzina TP apelācijas sūdzību par pieņemamu un, pamatojoties uz viņa iesniegtajiem dokumentiem, nosprieda, ka viņam ir uzņēmējdarbības vieta Luksemburgā Direktīvas 2005/36 16.–19. panta izpratnē.
- 22 Iesniedzējtiesa norāda, ka tai tomēr ir šaubas par 2007. gada 15. maija likuma 6. pantā ietvertā termina “īslaicīgs un gadījuma rakstura” tādas interpretācijas saderību ar Savienības tiesībām, kuru aizstāv *IEA* un saskaņā ar kuru iepriekšējas ilgstošas un regulāras darbības veikšana vienā dalībvalstī ir šķērslis tam, lai pēc ieinteresētās personas uzņēmējdarbības vietas izveidošanas citā dalībvalstī tiktu atzīts šīs pašas darbības īslaicīgais un gadījuma raksturs šajā [pirmajā] dalībvalstī. TP turpina veikt to pašu darbību, kuru viņš veica Beļģijā vairāk nekā 25 gadus.
- 23 Turklāt minētā tiesa uzskata, ka pakalpojumu sniegšanas īslaicīgais raksturs būtu jānosaka, ņemot vērā ne vien pakalpojuma sniegšanas ilgumu, bet arī biežumu, periodiskumu un pastāvību. No tā tiesa secina, ka principā zināma atkārtotāšanās nav šķērslis darbības īslaicīgā rakstura atzīšanai. Turklāt pakalpojumu sniegšanas īslaicīgais raksturs neizslēdzot iespēju ieinteresētajai personai dalībvalstī, kurā tā sniedz savus pakalpojumus, izveidot noteiktu infrastruktūru, piemēram, biroju.

24 *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa, Beļģija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai [...] 2007. gada 15. maija likuma [...] [5. panta 1. punkta 2. apakšpunkta b) punkts] un 6. pants, skatot tos kopsakarā ar 2008. gada 12. februāra likumu [...], it īpaši tā 6., 8. un 9. pantu, var tikt interpretēti tādējādi, ka pakalpojuma sniedzējs, kurš pārceļ savu uzņēmējdarbības vietu uz citu dalībvalsti, pēc šīs pārceļšanas savā izcelsmes valstī, proti, Beļģijā, nevar reģistrēties [IEA] īslaicīgo un gadījuma rakstura pakalpojumu reģistrā, lai šajā valstī veiktu īslaicīgu un gadījuma rakstura darbību? Vai šāda interpretācija atbilst Savienības tiesībās atzītajai brīvībai veikt uzņēmējdarbību?”
- 2) Vai [...] 2007. gada 15. maija likuma [...] [5. panta 1. punkta 2. apakšpunkta b) punkts] un 6. pants, skatot kopā ar 2008. gada 12. februāra likumu [...], it īpaši 6., 8. un 9. pantu, kuri interpretēti tādējādi, ka īslaicīgas un gadījuma rakstura darbības jēdziens izslēdz iespēju pakalpojuma sniedzējam, kurš veic uzņēmējdarbību izcelsmes dalībvalstī, sniegt pakalpojumus saņemtajā dalībvalstī, ja tie atkārtojas, bet nav regulāri, vai [neļauj pakalpojuma sniedzējam] tur izveidot noteiktu infrastruktūru, atbilst iepriekš minētajiem [Direktīvas 2005/36] noteikumiem?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 25 Iesākumā jāatgādina, ka, lai arī no valsts tiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu formulējuma izriet, ka Tiesai tiek lūgts pieņemt nolēmumu par valsts tiesību normas saderību ar Savienības tiesībām, tomēr nekas Tiesai neliedz dot lietderīgu atbildi iesniedzējtiesai, sniedzot tai Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai ļaus pašai pieņemt lēmumu par valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 30. aprīlis, *CTT–Correios de Portugal*, C-661/18, EU:C:2020:335, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Attiecībā uz pamatlietu no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka TP ir likumīgi reģistrēts Luksemburgā un tur darbojas automobiļu eksperta profesijā. Turklāt iesniedzējtiesa atsaucas uz “uzdevumiem”, kurus TP ir veicis vairākās dalībvalstīs, tostarp Beļģijas Karalistes teritorijā, un tas nozīmē viņa fizisku pārvietošanos uz šo dalībvalsti, lai tur darbotos savā profesijā.
- 27 No tā izriet, pirmkārt, ka uz šādu pakalpojumu sniegšanu attiecas Direktīvas 2005/36 5. pants, kura 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts princips, saskaņā ar kuru dalībvalstis ar profesionālo kvalifikāciju saistītu iemeslu dēļ nevar ierobežot pakalpojumu sniegšanas brīvību, ja pakalpojumu sniedzējs ir likumīgi reģistrēts citā dalībvalstī, lai tur strādātu tajā pašā profesijā. Šajā ziņā šī panta 2. punktā ir precizēts, ka Direktīvas 2005/36 II sadaļas normas ir piemērojamas vienīgi tad, ja pakalpojumu sniedzējs pārceļas uz uzņēmējas dalībvalsts teritoriju šīs tiesību normas izpratnē, lai veiktu īslaicīgu un gadījuma rakstura darbību savā profesijā.
- 28 Otrkārt, tā kā uz pamatlīetas apstākļiem attiecas Direktīvas 2005/36 II sadaļa, kurā ir ietverts tās 5. pants, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.) 16. pants tai nav piemērojams – pretēji tam, ko savos Tiesai iesniegtajos rakstveida apsvērumos ir apgalvojusi Nīderlandes valdība. Saskaņā ar šīs direktīvas 17. panta 6. punktu tās 16. pants nav piemērojams jautājumiem, uz ko attiecas Direktīvas 2005/36 II sadaļa, kā arī prasībām dalībvalstī, kur pakalpojums tiek sniegts, ar kurām paredz, ka tikai konkrētas profesijas pārstāvji drīkst veikt [attiecīgo] darbību (spriedums, 2015. gada 17. decembris, *X-Steuerberatungsgesellschaft*, C-342/14, EU:C:2015:827, 36. punkts).

- 29 Ņemot vērā šos precizējumus, ir jāsaprot, ka ar jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2005/36 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu uzņēmējas dalībvalsts tiesisko regulējumu šīs tiesību normas izpratnē, kurā, kā to interpretējušas tās kompetentās iestādes, profesionālim, kas ir reģistrēts citā dalībvalstī, nav atļauts uzņēmējas dalībvalsts teritorijā veikt īslaicīgu un gadījuma rakstura darbību savā profesijā tāpēc, ka agrāk tam šajā dalībvalstī ir bijusi uzņēmējdarbības vieta, viņa sniegtie pakalpojumi ar zināmu regularitāti atkārtojas vai viņam šajā dalībvalstī ir izveidota infrastruktūra, piemēram, birojs.
- 30 Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, ir jāinterpretē Direktīvas 2005/36 5. panta 2. punkts un it īpaši šajā tiesību normā ietvertais “īslaicīg[as] vai gadījuma rakstura” darbības veikšanas [kādā] profesijā uzņēmējā dalībvalstī jēdziens, ņemot vērā Tiesas judikatūru par LESD 56. pantā nostiprināto pakalpojumu sniegšanas brīvību.
- 31 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka ir jānošķir attiecīgā pakalpojumu sniegšanas brīvības un brīvības veikt uzņēmējdarbību piemērošanas joma. Šajā nolūkā ir jānoskaidro, vai saimnieciskās darbības subjekts veic vai neveic uzņēmējdarbību dalībvalstī, kurā tas piedāvā attiecīgo pakalpojumu. Ja tas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī, kurā tas piedāvā šo pakalpojumu, tas ietilpst brīvības veikt uzņēmējdarbību piemērošanas jomā, kā tā ir definēta LESD 49. pantā. Savukārt, ja uzņēmējs neveic uzņēmējdarbību galamērķa dalībvalstī, tas ir uzskatāms par pārrobežu pakalpojumu sniedzēju, uz kuru attiecas pakalpojumu sniegšanas brīvības princips (spriedums, 2018. gada 22. novembris, *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank*, C-625/17, EU:C:2018:939, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 “Uzņēmuma” jēdziens LESD noteikumu par brīvību veikt uzņēmējdarbību izpratnē paredz faktisku “saimnieciskās darbības” veikšanu, stabili un uz neierobežotu laiku nodibinoties uzņēmējā dalībvalstī. Tas tādējādi paredz reālu attiecīgās saimnieciskās darbības subjekta nodibināšanos šajā dalībvalstī un efektīvu saimnieciskās darbības veikšanu tajā (spriedums, 2018. gada 22. novembris, *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank*, C-625/17, EU:C:2018:939, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Turklāt jāprecizē, ka persona LESD normu par uzņēmējdarbības brīvību izpratnē var veikt uzņēmējdarbību vairākās dalībvalstīs, tostarp izveidojot otro profesionālās darbības veikšanas vietu (spriedums, 1995. gada 30. novembris, *Gebhard*, C-55/94, EU:C:1995:411, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Turpretī gadījumā, kad pakalpojumu sniedzējs pārceļas uz citu dalībvalsti, nevis to, kurā tas veic uzņēmējdarbību, LESD nodaļas par pakalpojumiem tiesību normas, īpaši 57. panta trešā daļa, noteic, ka šā pakalpojumu sniedzēja darbībai ir jābūt īslaicīgai (spriedums, 2018. gada 22. novembris, *Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank*, C-625/17, EU:C:2018:939, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Saskaņā ar Tiesas judikatūru jēdziens “pakalpojums” LESD izpratnē var attiekties uz ļoti atšķirīgu veidu pakalpojumiem, tostarp pakalpojumiem, ko dalībvalstī reģistrēts saimnieciskās darbības subjekts sniedz vairāk vai mazāk bieži vai regulāri, pat ilgākā laikposmā, personām, kas reģistrētas vienā vai vairākās citās dalībvalstīs. Neviena LESD norma neļauj abstrakti noteikt ilgumu vai biežumu, sākot no kura pakalpojuma vai noteikta veida pakalpojumu sniegšanu citā dalībvalstī vairs nevar uzskatīt par pakalpojumu sniegšanu LESD izpratnē (šajā nozīmē skat spriedumus, 2003. gada 11. decembris, *Schnitzer*, C-215/01, EU:C:2003:662, 30. un 31. punkts, kā arī 2012. gada 10. maijs, *Duomo Gpa* u.c., no C-357/10 līdz C-359/10, EU:C:2012:283, 32. punkts).

- 36 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka tas, ka pakalpojumu sniegšana ir īslaicīga, neizslēdz iespēju, ka pakalpojumu sniedzējs uzņēmējvalstī var sev izveidot kādu infrastruktūru (tostarp biroju, prakses vai pieņemšanas telpas), ciktāl tā ir nepieciešama attiecīgo pakalpojumu sniegšanai (spriedums, 1995. gada 30. novembris, *Consob*, C-55/94, EU:C:1995:411, 27. punkts).
- 37 Uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ņemot vērā šos apsvērumus.
- 38 Pirmkārt, situācijā, kad profesionālis, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, pārceļas uz uzņēmējas dalībvalsts teritoriju, kurā viņam agrāk bija uzņēmums, lai turpmāk savā profesijā veiktu tikai īslaicīgu un gadījuma rakstura darbību, šis dalībvalsts kompetentās iestādes ir tiesīgas – kā tas ir apstiprināts Direktīvas 2005/36 11. apsvērumā – kontrolēt minētā profesionāļa apgalvojumu patiesumu, lai pārliecinātos, ka viņš nemēģina ļaunprātīgi izvairīties no valsts tiesību attiecībā uz profesijām piemērošanas.
- 39 Turklāt šādā situācijā nedz no LESD 56. un 57. panta, nedz no Direktīvas 2005/36 5. panta 2. punkta, nedz arī no šī sprieduma 31.–36. punktā minētās Tiesas judikatūras neizriet, ka tikai tas vien, ka profesionālim agrāk ir bijis uzņēmums uzņēmējā dalībvalstī, varētu būt šķērslis tam, ka, izmantojot pakalpojumu sniegšanas brīvību, viņš savu profesiju veic šajā pēdējā minētajā dalībvalstī, pārvietodamies uz to no dalībvalsts, kurā viņš pašlaik ir reģistrēts.
- 40 Otrkārt, no šī sprieduma 35. punktā minētās judikatūras izriet, ka tas, ka citā dalībvalstī reģistrēta profesionāļa sniegtie pakalpojumi ar zināmu regularitāti atkārtojas, nav šķērslis tam, lai uzņēmējā dalībvalstī tos kvalificētu kā “īslaicīgus un gadījuma rakstura” pakalpojumus Direktīvas 2005/36 5. panta 2. punkta izpratnē.
- 41 Treškārt, no šī sprieduma 36. punktā minētās judikatūras izriet, ka arī tas, ka profesionālis šajā situācijā uzņēmējā dalībvalstī nodrošina noteiktu infrastruktūru, piemēram, biroju, pats par sevi neliedz kvalificēt šādi pakalpojumus, kurus viņš sniedz uzņēmējā dalībvalstī.
- 42 Visbeidzot, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/36 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu šīs direktīvas 5. pantā minētie pakalpojumu sniedzēji, kas veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, ir atbrīvoti no prasībām, kas izvirzītas profesionāļiem, kuri veic uzņēmējdarbību uzņēmējas dalībvalsts teritorijā, tostarp attiecībā uz atļauju izsniegšanu, reģistrāciju vai dalību kādā profesionālā organizācijā vai struktūrā, un šī dalībvalsts var paredzēt tikai automātisku pagaidu reģistrāciju vai *pro forma* dalību šādā profesionālā organizācijā vai struktūrā, lai veicinātu disciplināro noteikumu piemērošanu atbilstoši minētās direktīvas 5. panta 3. punktam, ar nosacījumu tostarp, ka tās nekādā veidā nekavē vai nesarežģī pakalpojumu sniegšanu.
- 43 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 2005/36 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu uzņēmējas dalībvalsts tiesisko regulējumu šīs tiesību normas izpratnē, ar kuru, kā to ir interpretējušas tās kompetentās iestādes, citā dalībvalstī uzņēmējdarbību veicošam profesionālim nav atļauts veikt īslaicīgu un gadījuma rakstura darbību savā profesijā uzņēmējas dalībvalsts teritorijā tāpēc, ka šim profesionālim šajā dalībvalstī agrāk ir bijusi uzņēmējdarbības vieta, viņa sniegtie pakalpojumi ar zināmu regularitāti atkārtojas vai viņam šajā dalībvalstī ir izveidota infrastruktūra, piemēram, birojs.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 44 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, kas grozīta ar Eiropa Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/55/ES (2013. gada 20. novembris), 5. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu uzņēmējas dalībvalsts tiesisko regulējumu šīs tiesību normas izpratnē, ar kuru, kā to ir interpretējušas tās kompetentās iestādes, citā dalībvalstī uzņēmējdarbību veicošam profesionālim nav atļauts veikt īslaicīgu un gadījuma rakstura darbību savā profesijā uzņēmējas dalībvalsts teritorijā tāpēc, ka šim profesionālim šajā dalībvalstī agrāk ir bijusi uzņēmējdarbības vieta, viņa sniegtie pakalpojumi ar zināmu regularitāti atkārtojas vai viņam šajā dalībvalstī ir izveidota infrastruktūra, piemēram, birojs.

[Paraksti]